SOCRAT STRATEGIJA – RAZVOJ, REZULTATI I PRIMJENA

Upravni odjel za kulturu i zavičajnost Istarske županije – Regione Istriana kroz projekt SOCRAT - Umrežavanje obrta i suvremene umjetnosti u cilju održivog turizma, sufinanciran putem programa Interreg Italija-Hrvatska 2021. – 2027. razvio je zajedno s partnerima Strategiju, Akcijski Plan i metodološke dokumente koji su za vrijeme trajanja projekta testirani putem Kreativnih živih laboratorija. Strategija SOCRAT razvijena je kroz prekograničnu suradnju projektnih partnera iz Hrvatske i Italije, s ciljem stvaranja zajedničkog pristupa razvoju inovativnih turističkih iskustava temeljenih na lokalnom identitetu, kulturnoj baštini i aktivnom sudjelovanju lokalnih zajednica.

Strategija SOCRAT posebno naglašava važnost interdisciplinarne suradnje, uključivanja lokalnih dionika i razmjene znanja između kulturnog, kreativnog i turističkog sektora. U okviru projekta provedene su i aktivnosti jačanja kapaciteta lokalnih dionika, dok su kroz participativne sastanke i konzultacije prikupljena mišljenja i prijedlozi predstavnika kulturnih institucija, turističkog sektora, javnih tijela i organizacija civilnog društva. Na temelju projektnih rezultata izrađen je i Lokalni akcijski plan za Istarsku županiju, koji definira smjernice za daljnju primjenu razvijenog modela, jačanje suradnje među dionicima i razvoj inovativnih kulturno-turističkih inicijativa.

Od Kreativnih živih laboratorija do autentičnih turističkih iskustava

Jedan od ključnih elemenata Strategije SOCRAT jest model Kreativnih živih laboratorija (*Creative Living Labs*), koji omogućuje povezivanje umjetnika, obrtnika, kreativnih poduzetnika i organizacija civilnog društva u zajedničkom osmišljavanju novih kulturnih i turističkih sadržaja.

Upravni odjel za kulturu i zavičajnost Istarske županije – Regione Istriana uspješno je primijenio ovaj model kroz provedbu triju kreativnih laboratorija na području Istarske županije. Laboratoriji su povezali izvedbene umjetnosti i umjetničke

intervencije u javnim prostorima, tekstil i modni dizajn te keramiku i kiparstvo s lokalnom povijesnom, kulturnom i etnografskom baštinom.

Kroz suradnju lokalnih umjetnika, kreativaca i udruga razvijeni su inovativni turistički prototipovi, proizvodi i iskustva koja predstavljaju primjere praktične primjene Strategije SOCRAT i mogućnosti suvremene interpretacije lokalne baštine, a koji su predstavljeni na međunarodnoj izložbi SHARED GROUNDS.

Međunarodna izložba SHARED GROUNDS

Izložba SHARED GROUNDS, održana 7.7.2026. u Puli na dvije lokacije: Arheološkom muzeju Istre i Povijesnom i pomorskom muzeju Istre, predstavlja kulminaciju trogodišnjih napora partnerskih institucija pri stvaranju zajedničke prekogranične strategije, akcijskog plana i metodologije, uz niz smjernica i priručnika usmjerenih osnaživanju kapaciteta kulturnog i turističkog sektora i komunikaciji projektnih rezultata. Svi dokumenti, studije i istraživanja povezuju umjetnike, kulturne i kreativne industrije, obrtnike i turistički sektor iz teritorijalno, gospodarski i demografski različitih partnerskih regija, a koje dijele snažne kulturološke poveznice, u pokušaju stvaranja inovativnih i autentičnih kulturno turističkih proizvoda s izraženom umjetničkom vrijednošću.

Stvoreni teoretski modeli testirani su putem 13 desetodnevnih prekograničnih Kreativnih živih laboratorija tijekom kojih su se osmišljavali i stvarali kulturni proizvodi s naglašenom turističkom vrijednošću koji su objedinjavali suvremene tendencije premrežavanja različitih sektora u cilju podizanja kvalitete finalnih proizvoda i razvoja kako kulturnog i kreativnog, tako i turističkog sektora. U cilju učinkovite multiplikacije rezultata svi laboratoriji su osim prototipova proizvoda, usluga ili doživljaja rezultirali storytelling filmovima koji prikazujući proces rada i rezultate uz medijske objave u vidu dnevničkih zapisa sa sveukupno 130 dana održanih laboratorija. Na svakom Laboratoriju sudjelovao je po jedan umjetnik mentor iz prekogranične regije prenoseći najbolje od svojih umjetničkih praksi i reinterpretacije regionalnog identiteta. U Istri su to bili Michele Sambin, Filippo Laterza i Michele Giangrande, a u Regiji Veneto i Apuliji gdje su organizirana sveukupno 6 laboratorija na čak 5 sudjelovali kao umjetnici mentori istaknuti

umjetnici iz Istre: Bojan Šumonja, Hassan Abdelghani, Roberta Weissman Nagy, Henry Marić i Nika Disney.

Stoga je izložba Shared Grounds u suradnji s kustosicom Stephanie Peršić osmišljena kao izložba story-telling videa svih 13 Kreativnih živih laboratorija gdje središnji dio izložbe čine rezultati 3 laboratorija organizirana u Istri s gostujućim talijanskim umjetnicima mentorima. „Projekt SOCRAT trima održanim laboratorijima na istarskom teritoriju povezuje talijanske i hrvatske umjetnike posredstvom triju medija, pruža kontekstualizaciju vremena i prostora, te postavlja korelaciju između likovne i primijenjene umjetnosti u ogledavanjima jednog etnosa, a istovremeno kolektivnog identiteta. Upravo se na razmeđi disciplina i kulturalnosti pronalazi mjesto susreta, srodnosti i naposljetku neraskidivih preplitanja i srastanja u jedinstvenoj kulturološkoj formi. Prožimanje spleta susreta povijesti izmjenjivih političkih pripadnosti, supostojanja različitih identiteta i antropoloških struktura, poveznica i razdjelnica, kao i dodira dvaju kulturnih krugova s lokalnim tradicijama oživotvoreno je na istarskom poluotoku.“ – navodi kustosica Stephanie Peršić u katalogu izložbe.

Potencijal za buduću primjenu SOCRAT metodologije

Iako je projekt SOCRAT završio 31. kolovoza 2026. godine, razvijena Strategija, metodologija kreativnih živih laboratorija i lokalni akcijski plan predstavljaju vrijednu osnovu za buduće aktivnosti u području kulturnog i održivog turizma.

Rezultati projekta ukazuju na mogućnosti daljnjeg povezivanja kreativnog sektora s turističkom ponudom, razvoja novih iskustava temeljenih na autentičnoj baštini te uključivanja lokalnih zajednica u stvaranje prepoznatljivih kulturno-turističkih sadržaja.

Upravni odjel za kulturu i zavičajnost Istarske županije – Regione Istriana prepoznaje važnost ovakvog pristupa te će stečena znanja, iskustva i razvijene modele suradnje nastojati koristiti kao podlogu za buduće inicijative i projekte usmjerene na razvoj kreativnih industrija i održivog turizma Istarske županije.

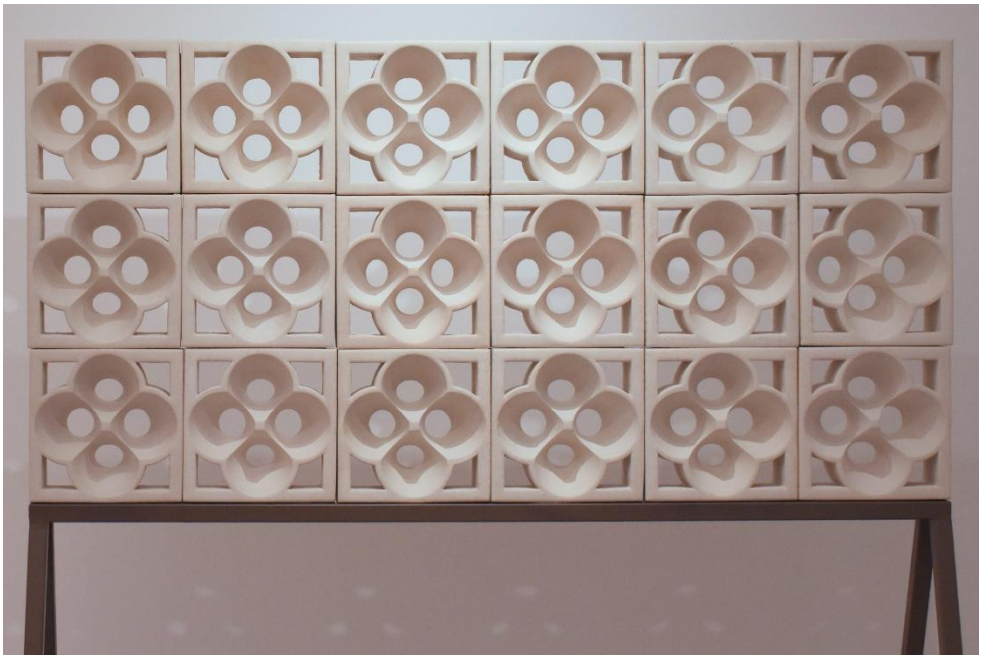
SHARED GROUNDS – Izložba rezultata kreativnih živih laboratorija

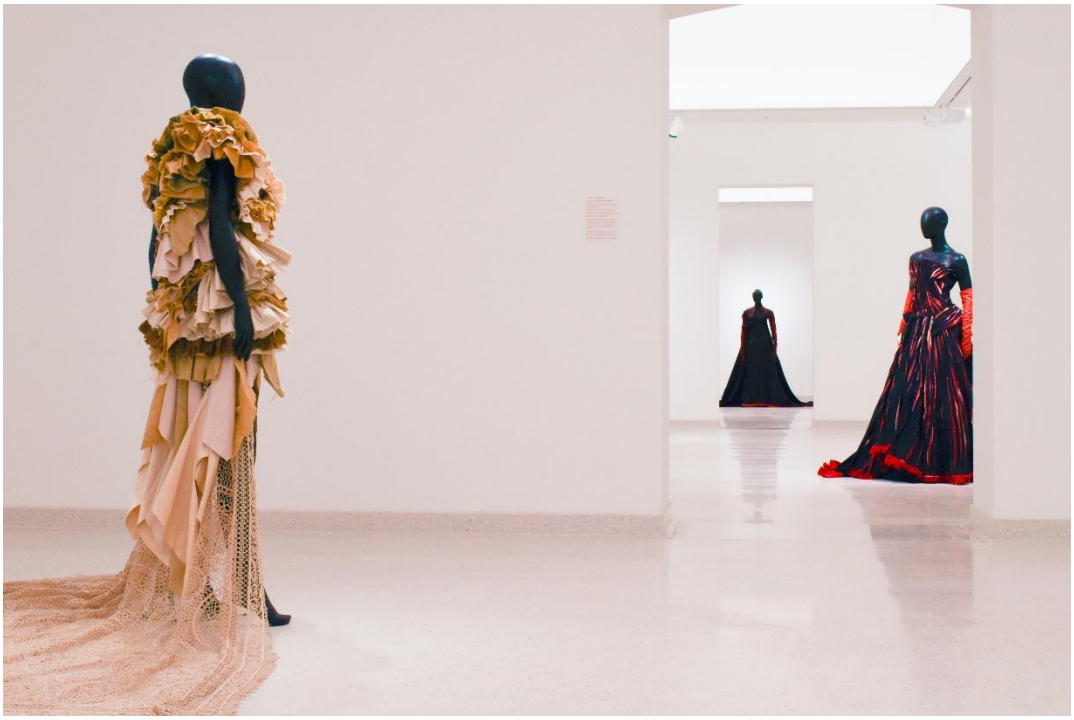

Fotografije: Hassan Abdelghani, Nastasja Miletić